

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи

Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

2020 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

«Аналіз зовнішньої політики»

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	29 «Міжнародні відносини»
спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
освітня програма	Міжнародна інформація та міжнародні комунікації
спеціалізація	
вид дисципліни	за вибором
факультет	міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

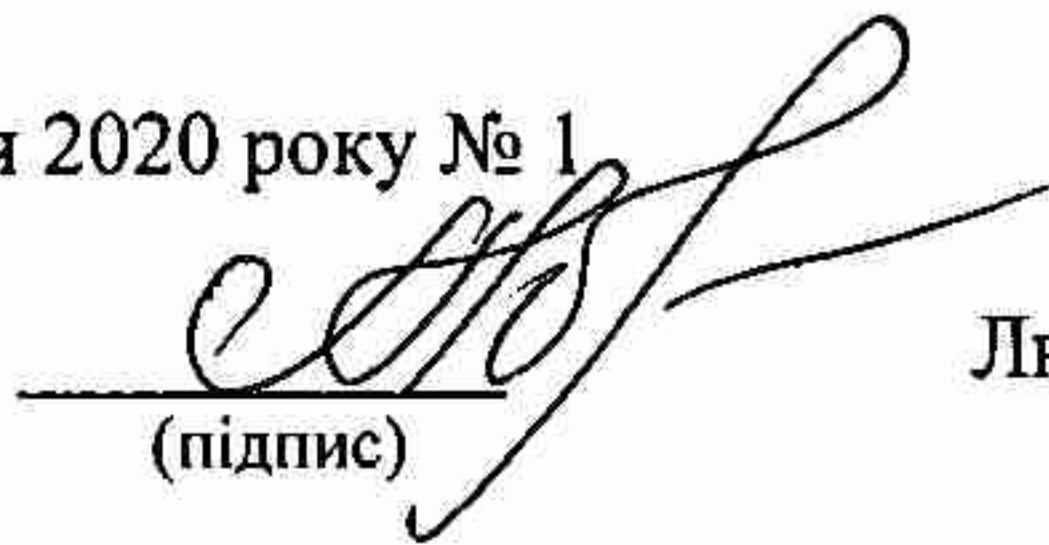
“28” серпня 2020 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: к.політ.н, доцент кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки Євгенія СОЛОВИХ

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від “26” серпня 2020 року № 1

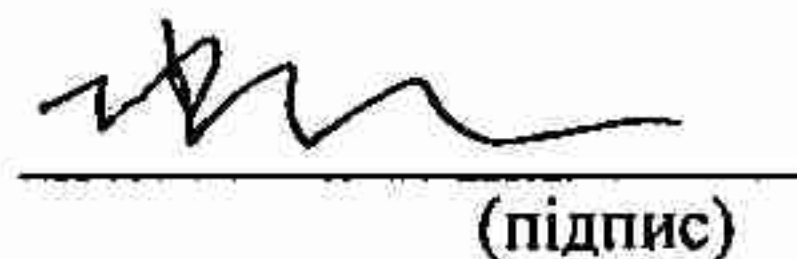
Завідувач кафедри

(підпис)

Людмила НОВІКОВА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
«Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»
назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»

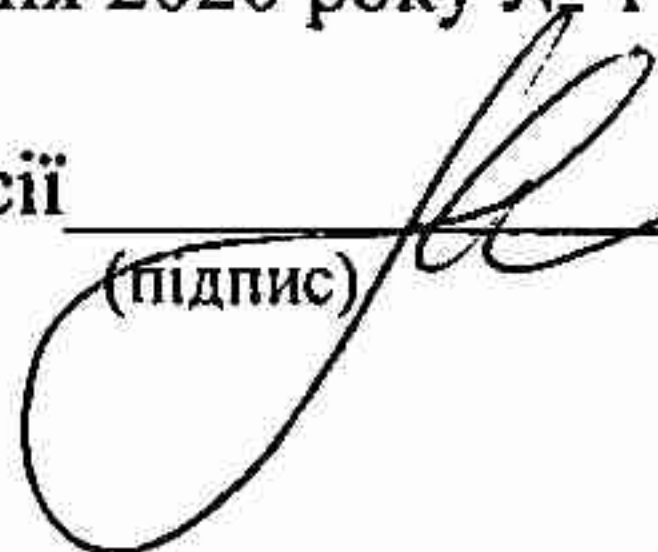

(підпис)

Ігор ХАРЧЕНКО
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “28” серпня 2020 року № 1

Голова методичної комісії

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА – БЕРЕНДА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Аналіз зовнішньої політики» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», освітня програма «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни є надання здобувачам знань щодо аналізу політики, уявлень про механізм вироблення зовнішньої політики держави, ознайомлення здобувачів із найважливішими проблемами зовнішньої політики України на сучасному етапі, а також формування у них вмінь та навичок інформаційно-аналітичної діяльності в галузі міжнародних відносин.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни
сформувати загальні компетентності:

- здатність до здійснення аналізу та критичного оцінювання політичних, культурних, економічних та соціальних явищ і подій;
- здатність до розуміння витоків формування та інструментів реалізації зовнішньої політики держав;
- уміння працювати в міжнародному контексті при виконанні професійних завдань, спілкуватися усно та письмово першою та другою іноземними мовами;
- уміння формулювати в усній та письмовій формі свої думки, базуючись на знанні граматичних норм;
- уміння ідентифікувати та формулювати проблеми галузі міжнародних відносин;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів;

сформувати фахові компетентності:

- здатність готувати обґрунтовані пропозиції для прийняття зовнішньополітичних рішень;
- здатність аналізувати і прогнозувати політичний та соціально-економічний розвиток країн та регіонів;
- здатність узагальнювати та оцінювати інформацію зовнішньополітичного, зовнішньоекономічного та міжнародно-правового характеру;
- здатність до аналітичної діяльності щодо зовнішньополітичного курсу країн та регіонів;
- здатність аналізувати конкретні ситуації міжнародних відносин на підставі історичного, дипломатичного, економічного та правового підходів;

сформувати програмні компетентності за спеціальністю:

- здійснювати політичний огляд міжнародних подій та виявляти проблеми в міжнародних відносинах;
- аналізувати геополітичне та гео економічне положення окремих держав світу та виявляти їх головні інтереси;
- аналізувати зовнішню політику окремих країн та блоків країн;
- спілкуватися та представляти ефективно дослідницькі ідеї в усній та письмових формах перед фаховою і нефаховою аудиторією.

1.3. Кількість кредитів - 3

1.4. Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	-й
Семестр	
8-й	-й
Лекції	
24 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
12 год.	год.
Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
54 год.	год.
в т.ч. індивідуальні завдання	
20 год. (контрольна робота)	

1.6. Заплановані результати навчання –

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми матриця відповідності вибіркового освітнього компонента «Аналіз зовнішньої політики», методів навчання та форм оцінювання, які використовуються, програмним результатам навчання, визначеним освітньо-професійною програмою «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації».

Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
Знання визначальних засад зовнішньої політики	Пояснювально-ілюстративний, пояснювально-рецептивний, репродуктивний, проблемний виклад, евристичний, проблемно-пошуковий, дослідницький, метод оволодіння новими знаннями, методи стимулювання інтересу до навчання, методи контролю та корекції за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.	Підготовка відповідей за навчальними питаннями теми, усне опитування та навчальна дискусія; виконання тестових завдань; підготовка та захист доповідей, презентацій доповідей (в тому числі за результатами групової роботи), підготовка та захист есе, виконання, презентація та обговорення ситуаційних завдань, аналіз та обговорення кейсів, екзаменаційна робота.

Володіння навичками збору, систематизації міжнародної інформації; здійснення її порівняльного аналізу.	-/-	-/-
--	-----	-----

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретико-методологічні аспекти аналізу зовнішньої політики.

Тема 1. Аналіз зовнішньої політики як навчальна дисципліна та галузь знання

Сутність поняття «політика» і його сучасне трактування. Дисциплінарні рамки науки про державну політику. Основоположні принципи зовнішньої політики. Policy study та policy analysis як сфери сучасної політики. Сучасне розуміння об'єкту та предмету зовнішньої політики. Співвідношення категорій «зовнішня політика», «міжнародні відносини», «міжнародна політика» та «аналіз зовнішньополітичної діяльності».

Роль аналізу як методу дослідження зовнішньої політики. Політичний аналіз: як «public policy analysis» і як «political analysis». Теоретичний рівень політичного аналізу. Прикладний рівень політичного аналізу. Аналіз зовнішньої політики. Місце аналізу зовнішньої політики (Foreign Policy Analysis, FPA) в системі дослідження міжнародних відносин. Інформація як об'єкт і засіб аналізу зовнішньої політики. Джерела аналітичної інформації та методи їхньої обробки та використання.

Тема 2. Методологічні проблеми аналізу зовнішньої політики

Роль аналізу міжнародних відносин у системі сучасних наукових знань. Методологія та методика аналізу зовнішньої політики. Загальнонаукові методи, які використовуються при аналізі зовнішньої політики. Соціально-гуманітарні методи в аналізі зовнішньої політики. Експлікативні методи: контент-аналіз, івент-аналіз, когнітивне картирування, метод індикаторів та статистичні методи. Конструктивні методи: експеримент, системний метод, математичне моделювання. Прогнозні методи: метод Дельфі, побудова сценаріїв, «мозкового штурму».

Розділ 2. Прикладні аспекти аналізу зовнішньої політики

Тема 3. Національний інтерес як базова структура формування зовнішньої політики держави

Поняття «національний інтерес», його складові. Визначення національного інтересу. Вузке і широке розуміння національного інтересу. Національна ідентичність як невід'ємний елемент національного інтересу. Класифікація та реалізація національних інтересів. Основні елементи національного інтересу.

Тема 4. Інституційний механізм реалізації зовнішньої політики

Вищі державні органи, наділені відповідною компетенцією у сфері зовнішньої політики. Внутрішньодержавні та закордонні органи, правова основа їхньої діяльності. Постійні і тимчасові органи у сфері зовнішньої політики. Парламент, його компетенції. Форми участі парламенту у зовнішньополітичній діяльності держави. Роль глави держави у міжнародних відносинах, його конституційні повноваження у сфері зовнішньої політики. Уряд і глава уряду, їх компетенції. Форми дипломатичної діяльності урядів. Повноваження глави уряду у здійсненні зовнішньополітичної діяльності держави.

Міністерство закордонних справ, його місце у системі державного механізму реалізації зовнішньої політики. Основні завдання і функції Міністерства Закордонних Справ, його структура. Організація діяльності дипломатичної служби. Правовий статус і конституційні повноваження міністра закордонних справ. Роль спеціалізованих органів державного управління у реалізації зовнішньої політики. Значення роботи закордонних органів держави для її зовнішньополітичної діяльності.

Тема 5. Аналіз міжнародних конфліктів

Міжнародні конфлікти за сферою суперечностей. Політичні, економічні та ідеологічні конфлікти. Збройні та незбройні засоби вирішення конфліктів. Поділ міжнародних конфліктів за географічними масштабами: локальні, регіональні та глобальні. Міжнародні конфлікти за складом конфліктуючих: двосторонні, багатосторонні та коаліційні. Класифікація тривалості міжнародних конфліктів: короткотривалі (блискавичні), середньо тривалі та довготривалі (затяжні). Основні параметри ескалації: за засобами боротьби, за масштабами протистояння, за об'єктами спору, за прагненнями сторін, за свідомістю осіб, що керують діями сторін, за кількістю учасників. Динаміка фаз міжнародних конфліктів.

Тема 6 Роль і місце політичних партій та громадсько-політичних об'єднань у міжнародних відносинах.

Класифікація політичних партій. Основні функції політичних партій. Типології громадсько-політичних об'єднань у політичній системі. Основні види політичних партій в зарубіжних країнах. Партійні системи зарубіжних країн. Види партійних систем.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теоретико-методологічні аспекти аналізу зовнішньої політики												
Тема 1. Аналіз зовнішньої політики як навчальна дисципліна та галузь знання	11	4	2			5						
Тема 2. Методологічні проблеми аналізу зовнішньої політики	11	4	2			5						
Разом за розділом 1	22	8	4			10						
Розділ 2. Прикладні аспекти аналізу зовнішньої політики												
Тема 3. Національний інтерес як базова структура формування	12	4	2			6						

зовнішньої політики держави												
Тема 4. Інституційний механізм реалізації зовнішньої політики	12	4	2			6						
Тема 5. Аналіз міжнародних конфліктів	12	4	2			6						
Тема 6. Роль і місце політичних партій та громадсько-політичних об'єднань у міжнародних відносинах.	12	4	2			6						
Разом за розділом 2	48	16	8			24						
Контрольна робота	20				20							
Усього годин	90	24	12		20	34						

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Аналіз зовнішньої політики як навчальна дисципліна та галузь знання	2
2.	Методологічні проблеми аналізу зовнішньої політики	2
3.	Національний інтерес як базова структура формування зовнішньої політики держави	2
4.	Інституційний механізм реалізації зовнішньої політики.	2
5.	Аналіз міжнародних конфліктів; проаналізувати причини та наслідки одного із міжнародних конфліктів.	2
6.	Роль і місце політичних партій та громадсько-політичних об'єднань у міжнародних відносинах.	2
	Разом	12

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Тема 1. Аналіз зовнішньої політики як навчальна дисципліна та галузь знання <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми семінарського заняття, відповісти на запитання для контролю знань, розв'язати завдання за темою. Крім того: 1. Провести аналіз зовнішньої та внутрішньої політики за період каденції одного з Президентів України (за власними вибором; у	5

	формі презентації) 2. Вміти визначати суб'єктивні та об'єктивні чинники, які мають вплив на зовнішню політику України, підготуватись до тестового контролю за темою.	
2.	Тема 2. Методологічні проблеми аналізу зовнішньої політики <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми семінарського заняття, відповісти на запитання для контролю знань, розв'язати завдання за темою. Також: 1) вміти розрізняти поняття «тактика» та «стратегія» зовнішньої політики; розуміти їх суть; 2) підготувати доповідь про один із методів аналізу зовнішньої політики та навести приклад його застосування з практичної сфери.	5
3.	Тема 3. Національний інтерес як базова структура формування зовнішньої політики держави <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми семінарського заняття, відповісти на запитання для контролю знань, розв'язати завдання за темою. Написати есе на тему: «Відстоювання своїх національних інтересів в умовах світової пандемії» (на прикладі обраної держави світу (на вибір студента) та аналізу вітчизняних та зарубіжних ЗМІ)).	6
4	Тема 4. Інституційний механізм реалізації зовнішньої політики <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми семінарського заняття, відповісти на запитання для контролю знань, розв'язати завдання за темою. Дослідити вплив геополітичного положення на розвиток двосторонніх стосунків України з державами Центрально-Східної Європи. З'ясувати зміст поняття “геополітичне положення”. Проаналізувати: стосунки України з державами Центрально-Східної Європи; сукупність геополітичних чинників, які впливають на процес становлення та розвитку відносин України із державами Центрально-Східної Європи; вивчити вузлові аспекти проблем, від яких залежить стійкість геополітичних позицій нашої держави в регіоні. Проаналізувати найбільш проблемні питання, які безпосередньо впливають на геополітичне положення України в Центрально-Східній Європі (ситуативний характер більшості успішних проектів економічної співпраці між Україною та державами-сусідами; відсутність широкої військово-технічної співпраці між Україною та державами-сусідами тощо). Підготуватися до тестування за темою.	6
5	Тема 5. Аналіз міжнародних конфліктів <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми семінарського заняття, відповісти на запитання для контролю знань, розв'язати завдання за темою. Проаналізувати та зробити класифікацію не менше двох	6

	міжнародних конфліктів у формі порівняльної таблиці.	
6.	Тема 6. Роль і місце політичних партій та громадсько-політичних об'єднань у міжнародних відносинах. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми семінарського заняття, відповісти на запитання для контролю знань, розв'язати завдання за темою. Порівняти програми двох політичних партій України (на вибір студента) за такими параметрами як: 1) зовнішньо-політична складова; 2) економічна складова; 3) соціальна складова. Проаналізувати та обґрунтувати, яка програма, (з точки зору студента), є найбільш доцільна для України.	6
	Контрольна робота	20
	Разом	54

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом передбачено індивідуальне завдання у формі контрольної роботи щодо перспектив двосторонніх відносин України з однією із держав світу, зокрема, необхідно проаналізувати політичну сферу, торгівельно-економічне співробітництво, культурно-гуманітарну співпрацю та ін. Також необхідно зазначити, які сфери є найбільш перспективними для взаємовідносин.

Серед запропонованих тем для дослідження, такі, як:

1. Україна-ЄС: основні напрями співробітництва;
2. Взаємовідносини Україна- США;
3. Україна в системі двосторонніх відносин з Великою Британією;
4. Взаємовідносини Україна- Канада та ін.

Кожен студент обирає тему для дослідження, що заздалегідь визначається викладачем.

При оцінюванні виконаних завдань враховується правильність виконання поставленого завдання та творчий підхід, охайність оформлення, глибина опрацювання відповідних тематичних джерел інформації та використання нової літератури, логічність викладу, здатність до аналізу та окреслення перспективних сфер співпраці. Обсяг роботи – до 25 сторінок. З огляду на це, викладач робить висновки щодо наданої роботи. Виконання даного виду роботи студентом може бути оцінене від 1 до 20 балів.

7. Методи контролю

Виконання практичних завдань у продовж семестру 40 балів;

контрольна робота – 20 балів;

екзамен – 40 балів.

При вивченні дисципліни застосовується поточний та підсумковий семестровий види контролю.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на семінарських заняттях, у формі виступів здобувачів при обговоренні питань на семінарських заняттях.

Контрольна робота, яка передбачена навчальним планом як індивідуальне завдання, виконується протягом семестру під час самостійної роботи, є формою контролю засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену у формі тестування та відповіді на теоретичне питання в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією програмою.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувача. Він проводиться у письмовій формі у вигляді екзамену (за чотирирівневою шкалою оцінювання). Форма екзаменаційного білету включає одне теоретичне питання та 30 тестових завдань (1 бал за кожен вірну відповідь). Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни.

Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення дисципліни за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю, балів, отриманих за виконання контрольної роботи, та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Максимальна сума балів за семестр складає 100 балів.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти екзамен **у формі відповіді на питання білету, а також у тестовій формі** (тест містить 30 завдань, здобувач одержує 1 бал за кожен вірну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Аналіз зовнішньої політики» <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=2755>

Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення дисципліни розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю, а також балів, отриманих за результатами семестрового контролю. Максимальна сума балів складає 100 балів.

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Екзам ен	Су ма
Розділ 1		Розділ 2				Контрольна робота, передбачена навчальним планом (індивідуальне завдання)	Разом		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	20			
6	6	7	7	7	7				

На семінарських заняттях									
3	3	4	4	4	4				
Самостійна робота									
3	3	3	3	3	3		60	40	100

Поточний контроль- 60 балів.

Критеріями оцінювання знань за поточний контроль є успішність освоєння знань та набутих навичок на лекціях та семінарських заняттях, що включає систематичність їх відвідування, здатність здобувача засвоювати категорійний апарат, навички узагальненого мислення, логічність та повноту викладання навчального матеріалу, навички творчо підходити до вирішення поставлених завдань, активність роботи на семінарських заняттях, рівень знань за результатами опитування на семінарських заняттях, самостійне опрацювання тем у цілому чи окремих питань.

Здобувачі, які були відсутні на лекції чи семінарському занятті, або отримали незадовільну оцінку, відпрацьовують пропущене заняття або незадовільну оцінку викладачу у дні його консультацій за графіком, затвердженим кафедрою.

Для відпрацювання здобувач зобов'язаний надати індивідуально виконане завдання за темою пропущеного заняття та продемонструвати належний рівень теоретичної підготовки за темою заняття, яке відпрацьовується.

Поточний контроль знань здобувачів проводиться на *практичному занятті у формі усного опитування та навчальної дискусії, виконання тестових завдань, захисту презентацій доповідей (в тому числі за результатами групової роботи), презентацій та обговорення ситуаційних завдань, обговорення, кейсів, захисту есе тощо.*

Сума балів за виконання завдань на практичному занятті складає:

Тема 1 - захист презентації у формі таблиці – 2 бали; (у разі відсутності на захисті робота не оцінюється); відповіді на практичних заняттях (доповнення або уточнення після виступу іншого здобувача) – 0,5 бал x 2 =1 б.

Тема 2 - захист презентації доповідей (у формі реферативного дослідження) – 2 бали; (у разі відсутності на захисті робота не оцінюється); відповіді на практичних заняттях (доповнення або уточнення після виступу іншого здобувача) – 0,5 бал x 2 =1 б.

Тема 3 - захист презентації доповідей (у формі есе) – 3 бали; (у разі відсутності на захисті робота не оцінюється); відповіді на практичних заняттях (доповнення або уточнення після виступу іншого здобувача) – 0,5 бал x 2 =1 б.

Тема 4 – тестування за темою – 3 балів; обговорення творчих робіт в групі – 1 бал; відповіді на практичних заняттях (доповнення або уточнення після виступу іншого здобувача) – 0,5 бал x 2 =1 б.

Тема 5 - захист презентації доповідей (у формі таблиці) – 3 бали; (у разі відсутності на захисті робота не оцінюється); відповіді на практичних заняттях (доповнення або уточнення після виступу іншого здобувача) – 0,5 бал x 2 =1 б.

Тема 6- захист презентації у формі таблиці – 3 бали; (у разі відсутності на захисті робота не оцінюється); відповіді на практичних заняттях (доповнення або уточнення після виступу іншого здобувача) – 0,5 бал x 2 =1 б.

Поточний контроль *самостійної роботи здобувачів проводиться у формі підготовки відповідей за навчальними питаннями теми, підготовки доповідей, презентацій доповідей (в тому числі за результатами групової роботи), підготовки есе, виконання ситуаційних завдань, аналізу кейсів.*

Сума балів за виконання завдань для самостійної роботи здобувачів складає:

Тема 1- підготовка до захисту презентації у формі таблиці – 2 бали; (у разі відсутності на захисті робота не оцінюється); відповіді на практичних заняттях (доповнення або уточнення після виступу іншого здобувача) – 0,5 бал x 2 =1 б.

Тема 2 – підготовка до захисту презентації доповідей (у формі реферативного дослідження) – 2 бали; (у разі відсутності на захисті робота не оцінюється); відповіді на практичних заняттях (доповнення або уточнення після виступу іншого здобувача) – 0,5 бал x 2 =1 б.

Тема 3 - підготовка до захисту презентації доповідей (у формі есе) – 2 бали; (у разі відсутності на захисті робота не оцінюється); відповіді на практичних заняттях (доповнення або уточнення після виступу іншого здобувача) – 0,5 бал x 2 =1 б.

Тема 4 – підготовка до тестування за темою – 2; обговорення творчих робіт в групі – 1 бал; відповіді на практичних заняттях (доповнення або уточнення після виступу іншого здобувача) – 0,5 бал x 2 =1 б.

Тема 5 - підготовка до захисту презентації доповідей (у формі таблиці) – 2 бали; (у разі відсутності на захисті робота не оцінюється); відповіді на практичних заняттях (доповнення або уточнення після виступу іншого здобувача) – 0,5 бал x 2 =1 б.

Тема 6- підготовка до захисту презентації у формі таблиці – 2 бали; (у разі відсутності на захисті робота не оцінюється); відповіді на практичних заняттях (доповнення або уточнення після виступу іншого здобувача) – 0,5 бал x 2 =1 б.

Контрольна робота- 1 x 20 б. = 20 балів.

Підсумковий контроль (у формі екзамену) - 40 балів, з них:

1 питання – теоретичне (10 балів максимум);

тестові запитання - 30 питань – 1 бал x 30 питань = 30 балів.

Розрахункова шкала для оцінювання роботи здобувачів за поточним контролем (засвоєння тем дисциплін):

Кількість балів	Критерії оцінювання
6-7	Систематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем семінарських занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарському занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал.
4-5	Наявність пропущених лекцій та семінарських занять, відпрацювання тем пропущених семінарських занять, виконання завдань до кожного семінарського заняття, активна робота на семінарських заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
2-3	Несистематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених семінарських занять, епізодична відсутність виконаних завдань,

	участь у роботі на семінарських заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
1	Епізодичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та семінарських занять. епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на семінарських заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконання завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
0	Систематичні пропуски лекцій та семінарських занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та семінарських занять не відпрацьовані, систематична відсутність виконаних завдань, відсутність знань. Нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.

Схема нарахування балів за контрольну роботу

Кількість балів	Критерії оцінювання
16-20	зміст контрольної роботи відповідає темі і розкриває її повною мірою, структура роботи та її оформлення повністю відповідають встановленим вимогам
11-15	– зміст контрольної роботи відповідає темі і розкриває її значною мірою, структура роботи та її оформлення відповідають встановленим вимогам;
6-10	зміст контрольної роботи відповідає темі, але розкриває її частково, структура роботи та її оформлення значною мірою відповідають встановленим вимогам;
0-5	зміст контрольної роботи не відповідає темі і не розкриває її сутності, структура роботи та її оформлення не відповідають встановленим вимогам.

Оцінювання знань та умінь здобувачів при підсумковому контролі здійснюється відповідно до наступних критеріїв:

Кількість балів	Критерії оцінювання
33-40	Студент цілком і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
25-32	Студент достатньо повно і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує термінологією і поняттями, демонструє знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
17-24	Студент розкрив питання у загальних рисах, але спостерігаються деякі упущення при відповіді на питання, обґрунтування неточні. Не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами.
9-16	Студент розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але при цьому слабо орієнтується в джерелах,

	припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.
0-8	Студент не в змозі дати повну відповідь на поставлені запитання, або відповідь не правильна, не розуміє суть питання. Не ознайомлений з джерелами. Не може зробити висновків.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти **екзамен у формі** відповіді на питання білету, а також у тестовій формі (тест містить 30 завдань, здобувач одержує 1 бал за кожен вірну відповідь) а також) **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Аналіз зовнішньої політики» <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=2755>

Набрана кількість рейтингових балів є основою для оцінки за національною шкалою. Шкала оцінювання наведена нижче.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	Незадовільно

9. Рекомендована література

Основна література

1. Зленко А.М. Дипломатія і політика України в процесі динамічних геополітичних змін / А.М. Зленко — К.: Фоліо, 2016 — 559 с.
2. Кучик О.С. Зовнішня політика України: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / О.С. Кучик, О.А. Заяць. — К., 2016. — 572 с.
3. Міжнародні відносини та зовнішня політика: Підручник / Л.Ф. Гайдуков, В.Г. Кремень, Л.В. Губерський та ін. — К.: Либідь, 2016. — 622 с.
4. Муковський І.Т. Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах: Навч. посіб. / І.Т. Муковський, А. Г. Міщенко, М. М. Шевченко. — К.: Кондор, 2018. — 224 с.
5. Телешун С.О. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації: Курс лекцій / С.О. Телешун, А.С. Баронін. — К.: Вид. Паливода А.В., 2019. — 112 с.
6. Чекаленко Л.Д. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): підручник / Л. Д. Чекаленко; Дипломатична академія України при МЗС України. — 2-ге вид. — К.: Кондор, 2017. — 290 с.
7. Чекаленко Л.Д. Зовнішня політика України: підручник /Л.Д. Чекаленко. – Київ : LAT і К, 2015. – 478 с.: іл. - Бібліогр.: с.465-471

Допоміжна література

1. Антанович Н.А. Методология и методы политического анализа / Н. А. Антанович. — Минск: БГУ, 2007. — 179 с.
2. Геополітика як феномен свідомості та чинник національної безпеки // Психологічні аспекти національної безпеки: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Львівський державний університет внутрішніх справ. — Львів, 2007. — 22-23 березня. — С. 219-221.
3. Жовква І.І. Стратегічне партнерство України. Теорія і практика / І.І. Жовква; За заг. ред. В.П. Горбулін. — Київ : Євроатлантикінформ, 2006. — 154 с. — (Формування і реалізація державної політики у сфері європейської та євроатлантичної інтеграції України). - Бібліогр.: с.148-154.
4. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: навчальний посібник / І. Т. Муковський, А. Г. Міщенко, М. М. Шевченко. — Київ: Кондор, 2012. — 222 с.
5. Кучик О.С. Україна в міжнародних організаціях: підручник /О.С. Кучик. — Львів: Видавництво Львівського університету ім. І. Франка, 2014 . — 411 с.
6. Ожиганов Э.Н. Стратегический анализ политики: Теоретические основания и методы: Учеб. пособие для студ. вузов, обучающихся по спец. "Политология" / Э.Н. Жиганов. — М.: Аспект-Пресс, 2006. — 271 с.
7. Рябінін Є.В. Формування зовнішньої політики України крізь призму комплексу внутрішньополітичних проблем / Є.В. Рябінін // Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна Вісник Харківського національного університету ім.В.Н. Каразіна/ Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна. — Харків : Видавництво ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2015. - №1013: серія: Питання політології. Вип.21. — 2012. — С.177-180.
8. Юськів Б.М. Контент-аналіз. Історія розвитку і світовий досвід / Б.М. Юськів. — Рівне : Перспектива, 2006 . — 202 с.
9. Dublin Regulation [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/Dublin_Regulation
10. EU Action on Migratory Pressures – A Strategic Response [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.statewatch.org/news/2012/apr/eu-councilaction-plan-migratory-pressure-8714-rev1-12.pdf>
11. Switzerland–European Union relations [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://en.wikipedia.org/wiki/Switzerland>.
12. European Community Environment Legislation. European Commission [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ec.europa.eu/environment/air/ legis.htm>
13. CIDA's plans, priorities, and results. About CIDA [Електронний ресурс]. — Canadian International Development Agency Website. — Режим доступу: <http://www.acdi-cida.gc.ca/acdi-cida/acdi-cida.nsf/eng/NIC-5313423-N2A>.
14. Udland M. There's a new political risk looming in Europe [Електронний ресурс] / M. Udland // Business Insider. — Режим доступу: <http://www.businessinsider.com/european-nationalism-risk-2015-9>.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Алієв М.М. «Фабрики думки» у формуванні зовнішньополітичної стратегії держави [Електронний ресурс] / Максим Алієв // Науковий вісник Інституту міжнародних відносин НАУ. Серія: економіка, право, політологія, туризм. — Т.1 (№3). — 2011. — Режим доступу: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/IMV/article/view/3124>
2. Базові методики прикладного аналізу МВ/ Епістемологія і методи досліджень теорії міжнародних відносин. - <http://www.vesna.org.ua/txt/drgluck/irteo/4T9.html>
3. Гордеева Т.Н. Контент-анализ публикаций журнала "Социологические исследования" (городские проблемы). - <http://cyberleninka.ru/article/n/kontent-analiz>

publikatsiy-zhurnala-sotsiologicheskie-issledovaniya-gorodskie-problemy

4. Жоль К.К. Контент-аналіз, компонентний аналіз та побудова тезаурусів для соціологів/ Соціологія. - http://pidruchniki.ws/11631018/sotsiologiya/kontent-analiz_komponentniy_analiz_pobudova_tezaurusiv_dlya_sotsiologiv

5. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 40, ст. 527) Із змінами, внесеними згідно із Законами № 1170-VII від 27.03.2014, ВВР, 2014, № 22, ст.816 № 35-VIII від 23.12.2014, ВВР, 2015, № 4, ст.13 № 2091-VIII від 08.06.2017 відносно національного інтересу України.

6. Іванов В. Загальні принципи аналізу документів - journlib.univ.kiev.ua

7. Іванов О.В. Комп'ютерний контент-аналіз: проблеми та перспективи вирішення/ Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. – Вип.15. - <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/bitstream/123456789/2407/1/Ivanov%20komjuterny20analiz.pdf>

8. Конституція України [Електронний ресурс] // Законодавство України. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

9. Степко О. М. Методи аналізу при проведенні комунікаційних кампаній [Електронний ресурс] // Олександр Степко // Науковий вісник Інституту міжнародних відносин НАУ. Серія: економіка, право, політологія, туризм. – Т.1 (№1). – 2010. – Режим доступу: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/IMV/article/view/2957/0>

Офіційні сторінки:

10. США – <http://www.whitehouse.gov>

11. Британія – <http://www.number-10.gov.uk>

12. Франція – <http://www.sv.vtcom.fr/ftv/pres/ely/>

13. Німеччина – <http://www.government.de>

14. Італія – <http://www.italyemb.nw.dc.us/italy/>

15. Країни світу - <http://svit.ukrinform.ua/>

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

– дистанційно на платформі Moodle (<https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=2755>) проводяться практичні (практичні), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборотою відвідування ЗВО здобувачам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти екзамени в **тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** (<https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=2755>) в курсі «Аналіз зовнішньої політики».

Орієнтовні питання до екзамену:

1. Рамки науки про державну політику.
2. Основоволожні принципи зовнішньої політики.
3. Policy study та policy analysis як сфери сучасної політики.
4. Сучасне розуміння об'єкту та предмету зовнішньої політики.
5. Співвідношення категорій «зовнішня політика», «міжнародні відносини», «міжнародна політика» та «аналіз зовнішньополітичної діяльності».
6. Роль аналізу як методу дослідження зовнішньої політики.
7. Політичний аналіз: як «public policy analysis» і як «political analysis».
8. Теоретичний рівень політичного аналізу.
9. Прикладний рівень політичного аналізу.
10. Аналіз зовнішньої політики.
11. Місце аналізу зовнішньої політики (Foreign Policy Analysis, FPA) в системі дослідження міжнародних відносин.
12. Інформація як об'єкт і засіб аналізу зовнішньої політики.
13. Джерела аналітичної інформації та методи їхньої обробки та використання.
14. Роль аналізу міжнародних відносин у системі сучасних наукових знань.
15. Методологія та методика аналізу зовнішньої політики.
16. Загальнонаукові методи, які використовуються при аналізі зовнішньої політики.
17. Соціально-гуманітарні методи в аналізі зовнішньої політики.
18. Експлікативні методи: контент-аналіз, івент-аналіз, когнітивне картирування, метод індикаторів та статистичні методи.
19. Конструктивні методи: експеримент, системний метод, математичне моделювання.
20. Прогнозні методи: метод Дельфі, побудова сценаріїв, «мозкового штурму».
21. Поняття «національний інтерес», його складові.
22. Визначення національного інтересу.
23. Вузьке і широке розуміння національного інтересу.
24. Національна ідентичність як невід'ємний елемент національного інтересу.
25. Класифікація та реалізація національних інтересів.
26. Основні елементи національного інтересу.
27. Вищі державні органи, наділені відповідною компетенцією у сфері зовнішньої політики.
28. Внутрішньодержавні та закордонні органи, правова основа їхньої діяльності.
29. Постійні і тимчасові органи у сфері зовнішньої політики.
30. Парламент, його компетенції.
31. Форми участі парламенту у зовнішньополітичній діяльності держави.
32. Роль глави держави у міжнародних відносинах, його конституційні повноваження у сфері зовнішньої політики.
33. Уряд і глава уряду, їх компетенції.
34. Форми дипломатичної діяльності урядів.
35. Повноваження глави уряду у здійсненні зовнішньополітичної діяльності держави.
36. Міністерство закордонних справ, його місце у системі державного механізму реалізації зовнішньої політики.
37. Основні завдання і функції Міністерства Закордонних Справ, його структура.
38. Організація діяльності дипломатичної служби.
39. Правовий статус і конституційні повноваження міністра закордонних справ.
40. Роль спеціалізованих органів державного управління у реалізації зовнішньої політики.
41. Значення роботи закордонних органів держави для її зовнішньополітичної

діяльності.

42. Міжнародні конфлікти за сферою суперечностей.
43. Політичні, економічні та ідеологічні конфлікти.
44. Збройні та незбройні засоби вирішення конфліктів.
45. Поділ міжнародних конфліктів за географічними масштабами: локальні, регіональні та глобальні.
46. Міжнародні конфлікти за складом конфліктуючих: двосторонні, багатосторонні та коаліційні.
47. Класифікація тривалості міжнародних конфліктів: короткотривалі (блискавичні), середньо тривалі та довготривалі (затяжні).
48. Основні параметри ескалації: за засобами боротьби, за масштабами протиборства, за об'єктами спору, за прагненнями сторін, за свідомістю осіб, що керують діями сторін, за кількістю учасників.
49. Динаміка фаз міжнародних конфліктів.
50. Класифікація політичних партій.
51. Основні функції політичних партій.
52. Типології громадсько-політичних об'єднань у політичній системі.
53. Основні види політичних партій в зарубіжних країнах.
54. Види партійних систем зарубіжних країн.